

از استاد علامه :

سید محمد حسین طباطبائی

مشروبات الکلی از نظر اسلام

۱ - اسلام برخلاف سایر ادیان که تعلیمات آنها بر اساس انزوا و کناره گیری از اجتماع بناشده هانند نصرانیت و بر همنی و بودائیت و یا تنها برای طائفه و نژاد خاص چشم همت دوخته باشد هانند یهودیت، سازمان تعلیم و تربیت خود را یک سازمان اجتماعی جهانی قرار داده است که سعادت انسانیت را در زمینه هدنیت که هر گز انسان از وی مستغنی نیست با ایجاد اتحاد و اتفاق کامل میان افراد، تأمین کند، و تشکیل همگتمی را در نظر گرفته که جزو تشکیل دهنده آن یک انسان خالق متمیز، بوده باشد، و با سیر تکا ملی خود سعادت انسانیت را صدر رصد بدهد آورد.

و روی این اصل از برای تشکیل جامعه مورد نظر خود انسان فطری (انسان طبیعی) را در نظر گرفته است، یعنی انسانی اکه دستگاره

آفرینش بوجود آورده و باهوهیت عقل سلیم مجهز کرده و با این وسیله از مایر انواع حیوانی تمیز داده و آلایش و پیرایش اوهام و خرافات و سایر افکار پوج تقلیدی و موروثی را نداشته باشد، و این مطلب از اول تا آخر کتاب الله (قرآن شریف) در نهایت وضوح پیدا است.

اسلام تشخیص میدهد انسانی را که دستگاه آفرینش بوجود آورده و باعقل سلیم مجهز نموده است؛ با سلامت شعور و ادراک و (فطرت خدا دادی خود) درک میکند که در عین حال او و هر آفریده دیگری در شاهراه حیات جویای سعادت و خواهان خوشبختی خودمی باشد، و در پیدایش وجود خود و بقای خود و تأمین سعادت و رفع حواجز خود بهیچ وجه استقلال نداشته و از هر جمجمه محتاج بکنار از خود میباشد.

و همچنانی هر موجود دیگری از اجزای جهان آفرینش، خود خود را بوجود نیاورده و در اداره وجود و بقای خود استقلال ندارد و هجمومنه جهان هستی نیز که همان انسان و مایر پیدیدهای جهانی است ییک نقطه ای ماقوق طبیعت بستگی داشته و بایک اراده شکست ناپذیر غیبی طبق قوانین عامه علیت و معلولیت اداره شده و به بقای وجود خود ادامه میدهد.

و این درک، انسان را بسوی این نتیجه هدایت میکند که باید بخدای بگانه (حیات و علم و قدرت ماقوق طبیعت) سرتسلیم فرود آورده و بسوی مقصدی پیش رود که در ساختمان وجود وی پیش بینی شده و بدست عقل سپرده شده است.

قرآن شریف تصریح میکند که: «دین همان تسلیم بخدای بگانه

است^۱ (۱) و تصریح میکند که دین همانا یک سلسله تعالیماتی است که با آفرینش ویژه انسان و فقاده و تطبیق کرده و خواسته های وجودی وی را در نهایت تعدیل تأهیم نماید: «دین روی آفرینش خدائی استوار است که مردم را طبق آن آفریده و آفرینش خدائی قابل تبدیل و تغییر نیست»^۲ (۲).

کسی که از این نظر کاری و قطعی اسلام: «بشر باید در حال اجتماع و اتفاق طوری زندگی کند که با آفرینش انسانی تطبیق نماید»، اطلاع به مرسانیده و کمی تأهل نماید، حدس خواهد زد که اسلام در جریان تعلیمات خود حفظ عقل سالم را مهمترین واجبات دانسته و کمترین اجازه ای از بری تباہ کردن وی، حتی یک لحظه، نخواهد داد؛ و همان طور هم هست.

اسلام اداره امور زندگی انفرادی و اجتماعی انسان را بدست عقل سالم سپرده و هیچگونه اجازه مداخله بعواطف دروغ نمیدهد^۳، مگر در حدودی که عقل تجویز نماید. و از این روی از هر چیزی که فعالیت طبیعی این موهبت خدادادی را کم یا زیاد به مزده و مختل میکند، و تلاش عقل و تدبیر را خنثی مینماید، با تمام قوایلوگیری بعمل میآورد چنانکه از قمار که روی بخت و شанс استوار است واز دروغ و افتراء و تزویر و غش در معاملات و هر چه از این قبیل بوده و عقل اجتماعی را مختل ساخته و تدبیر و رویه را خنثی میکند نهی هینماید.

۱- ان الدین عند الله الاسلام (آل عمران - ۱۹).

۲- فاقم وجهك للدين حبذا ، فطرت الله التي فطر الناس عليها لا تبدل

لعلك الله (روم - ۳۰).

واز آن جمله است : استعمال مشروبات الکلی که شدیدا در اسلام ممنوع و حتی نسبت بنوشیدن یا کوچتر از مسکرات هشتاد تازیانه مجازات تعیین شده است .

۲- خوردن مشروبات الکلی در میان سایر کارهای مزاحم عقل و تدبیر تنها عملی است که سروکارش مستقیماً باعقول و شعورهای پیش از آن را میگیرد .

و بهمین جمیت آثار شرم و نتیجه‌های زشت و نا亨جواری که پیوسته از جمیت بهداشت و اخلاق و روان و دین در افراد و در جامعه‌های بشری بسط و توسعه میدهد؛ بپیچوجه قابل انکار نبوده و پوشیده نیست . فعلاً سالی از تاریخ انسانیت نمیگذرد که هزارها و هزارها بیمار الکلی بیماریهای گوناگون مری و معده‌وریه و کبد و اعصاب وغیر ذلك، گرفتار نشده و در بیمارستانها بستری نشوند .

سالی نمیگذرد که جمعیت انبوهی همجانین الکلی بیمارستانها منتقل نشوند، سالی نمیگذرد که هیلیو نهاد اشخاص کنترول اخلاقی خود را از دست ندهند و یا با انحرافات روانی و گرفتاریهای فکری مبتلا نشوند .

سالی نمیگذرد که این سم مهلك بصدها میلیون قتل و خودکشی و جنایت و دزدی و خیانت و عرض فروشی و رسایی و پرده دری و افشاری اسرار و بدگوئی و بدزبانی و ایذاء و اذیت هدایت نکند (و یا وقتی از زیادی ، افراد شریف انسان را در حالی که هانند حیوان وحشی پای بند هیچ قانون و مقرراتی نیستند ، امیر وزنانی نکند) .

تعقل پاکی که روزانه بواسطه استعمال صدها ملیون لیتر مشروبات
الکلی ازدست جامعه انسانی هیرود، ضایعه اسفنک و جبران ناپذیری
است، والبته از نقطه نظر روانی از جامعه انسانیتی که پیوسته همه یا
قسمت اعظم ممیز انسانیت خود را (تعقل صحیح و پاک) از دست داشتند
نایاب امید خیر و انتظار خوشبختی عمومی داشت.

قرآن شریف برای اولین بار که از نوشیدن هی نهی می‌کند بطور
اجمال بهمه مفاسد فردی و اجتماعی وی اشاره کرده و اورا «اهم» نام
نهاده؛ یعنی کار زشتی که دنباله نامطلوب داشته و معمر و هیئت‌هایی بار
می‌آورد (سوره اعراف - ۳۳(۱)).

و برای آخرین بار که در نهایت تأکید نهی می‌کند، مخصوصاً
بعد نوع از مفاسد و هضرات این عمل اشاره می‌کند که رخنه یافتند
آنها بجامعه انسانیت، ارکان جامعه بشری را مست و بالآخره کاخ سعادت
عمومی را بطور قطع سرنگون خواهد کرد.

در سوره مائدہ آیه ۹۱ هیفرهاید: «شراب هست که در میان شما کینه
و دشمنی ایجاد کرده و شمارا نسبت بمقدسات قوانین و مقررات که پایی
بندی آنها تهاراه سعادت شما است، بی‌اعتناء و بی‌بند و بار می‌کند»^(۲)
و پر روشن است که تنهایم تعلیمات اسلامی تشکیل یک اجتماع صالحی
است که الفت والتیام در روی حکومت کند و همه افراد آن خود شانرا

۱- قل انما حرم ربی الفواحش ما ظهر منها وما يطن واللام والبغى بغير الحق

۲- انما يربى الشيطان ان يوقع بينكم العداوة والبغضاء، في الغير والمبسو

يصدكم عن ذكر الله وعن الصلة فهل اتم منتهون .

در پیشگاه خدایی مسئول اجرای قوانین انسانی که ضامن سعادتشان میباشد بدانند، و در هیچ حال خدارا فراموش نکنند و بمسئولیت خود بیاعتنا نباشند.

اینست آنچه اجمالا در قرآن شریف در مقام قانونگذاری بیان شده است و آنچه از مقام نبوت در این باب نقل شده یرون از حد بوده و همه هضرات جسمانی و روحانی خمر را تفصیلا بیان نماید.

۳ - روزی که اسلام هش رو بات الکلی را تحریم کرد جهان بشریت باستثنای معدودی از یمود، مبتلازی این سم مهلك بوده و در همه مجتمعات هترقی و غیره متراقی آن روز رواج کامل داشته و خوردن می‌بیچگونه منوعیت قانونی نداشت، هر دم آن روز با همین عقیده و عادت نامطلوب نسلا بعد نسل بطور توارث رشد کرده و رگ و ریشه دواییده بودند.

البته ریشه کن نمودن چنین عادتی از برای اسلام همان اندازه اشکال داشت که از میان بردن عقیده و تنبیت مشکل بود؛ اگر مشکل تر نبوده باشد.

و بهمین جمیت بود که اسلام در اجرای حکم تحریم خمر راه ارفاق و طریق تدریج را اختیار نموده و بمنظور خود در ظرف چندین سال از دعوت (فاصله نزول آیه اعراف و آیه هائده) جامه عمل پوشانیده در آیه اعراف سربسته و بنام «ام» و در سوره بقره آیه ۲۱۶ (۱) نسبتاً صریح تر؛ و در آیه هائده صریح نهی نموده است.

۱- يستلونك عن الخمر والمسير قل فيهم ما شئ كبير ومنافع للناس وانهم اكبر من نفعها .

و همه چنین در اوایل بعثت بعنوان تحریم ساده و سر انجام تحریم شدید نموده و قرار حد (مجازات بانازیانه) صادر گرده است.

۴ - اسلام در ابتدای کار اگرچه در اجرای حکم تحریم و بیرون کردن هوای می پرستی از سر هر دم، دچار مشکلاتی بود، ولی در عین حال در اجرای این حکم شاق و پذیرش عمومی از وی، موافقت شکفت آوری پیدا کرده که راستی حیرت انگیز است.

آیه مائده که آخرین آیه است که به تحریم خمر هشتم میگذشتند هنوز هر دم بکلی دست میدهد که پس از چندین سال که از عمر تحریم میگذشتند هنوز هر دم بکلی دست از عادت دیرین خود بر نداشته بوده اند، ولی چنان که از قرائت تاریخی بر می آید، پس از تحریم قطعی خمر، هر دم یک باره هوس باده کشی را از سر بیرون رانده و می تأمل هر چه خم شراب و صراحی می بود، در کوچه ها و معابر و سر راهها شکسته و موجودی محتویات آن هارا باز همین ریختند و هر گز اجرای حد برای کسی که در زمان پیغمبر اکرم ﷺ (ما بین تحریم و تعیین حد و رحلت رسول) شراب خورد بباشد، نقل نشده، با این که اجرای حد از برای قتل وزنا و امثال آن از هنیمات؛ زیاد نقل شده است.

و در همیشگی تاریخی میزده، چهارده قرن که از طلوع و دعوت اسلامی میگذرد، در میان جامعه اسلامی هیتوان گفت: صدها میلیون مسلمان آمده ورقه اند که در عمر قطره ای از این سم مهلك نجشیده باشند. و در ممالک اسلامی که صدها میلیون مسلمان زندگی مینمایند، بجز شهرهای بزرگ که از مدنیت؛ امروزی بی بهره نبوده و این سم نیز به مراد مدنیت در آنها شیوع پیدا کرده، هیتوان قطع داشت که میلیونها

مسلمانان در عمر خود رنگ شراب ندیده باشند .
در همین ایران خودمان در غیر شهرهای بزرگ ، دردهات و عشاير ملیونها زن و مرد میتوان یافت که در زندگی خود قطره ای از شراب نچشیده اند ، سهل است ، حتی تصور باده کشی بمغایله شان نیز خطور نکرده و از شراب ها نند پلید یهای دیگر ، طبعاً متنفر بوده و دوری میجویند .

(پایان)

اثر نفوذ اسلام

هلند - آندو نزی

مدتی کشور اسلامی آندو نزی مستعمره هلند بود؛ معنو لا دول استعماری میکوشند تازبان و آداب و لسوم و عقاید خود را بر مستعمر گان خویش تحمل کرده و از همه جهت آنها را تحت سلطه و نفوذ خود در آورند، در هر دو هلند و آندو نزی قضیه بعکس شد زیرا اسلام توسط ملت مسلمان آندو نزی در هلند وارد شده و رفتہ رفته بر نفوذ خود افزود واينک حدود ۵ هزار مسلمان در هلند وجود دارد و اين خود در تاریخ «استعمار» دامستان کم نظیری است که عمل آنرا چيزی جز واقعیت و نفوذ اسلام نمیتوان دانست .